

Noves tendències, art conceptual, performance.

Art a l'inici del s. XXI. (2ªpart)

Lliurament 5

Fonaments de les Arts II, Bloc 2. Departament d' Arts

Cristina Calderón Puig

La **imatge de la portada** correspon a una obra d'street art realitzada per l'artista OAK. La imatge està publicada a la seva web : <http://www.oakoak.fr/>

Concepció, recerca, disseny, desenvolupament i publicació a càrrec de
Cristina Calderón Puig,

Barcelona, 1 de febrer de 2018.

Sobre els continguts del lliurament

Els continguts de la matèria de Fonaments de les Arts estan basats en diferents lectures i recerques de llibres generals dedicats, en la seva majoria, a la divulgació de la història de l'Art. Tanmateix, és una matèria que té com a objecte d'estudi de les obres i les produccions artístiques, incloent-hi les manifestacions de la cultura visual, les arts escèniques i la musical. Comprèn diferents períodes històrics i diferents civilitzacions perquè es pretén donar una visió global dels canvis i continuïtats de les arts, centrant l'atenció especialment en les manifestacions artístiques dels períodes més recents.

Fonaments de les Arts és una matèria comuna d'opció dins la modalitat del Batxillerat artístic, per la qual cosa, el seu temari està supeditat i configurat segons el currículum vigent publicat pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Índex de continguts

Noves tendències. Art a l'inici del s.XXI. 2ª Part.

1. Arquitectura del s.XXI.	4
2. Cinema	6
2.1 Les darreres dècades.	8
3. Disseny.	10
3.1 Disseny industrial.	10
3.2 Disseny gràfic.	11
3.3 Disseny moda	14
3.4 Disseny de Videojocs	15
4. Art urbà.	15
6. Propietat intel·lectual en la revolució digital.	16

Noves tendències. Art a l'inici del s.XXI.

1. Arquitectura del s.XXI

L'arquitectura de finals del segle XX i del segle actual compta amb arquitectes de gran personalitat que realitzen obres **emblemàtiques i espectaculars**. Tot i el marcat **individualisme i sense constituir un estil** tenen trets comuns:

- Influència dels moviments anteriors
- Utilització de recursos d'alta tecnologia i materials nous que aporten la investigació i la indústria (estructures metàl·liques, laminades, vidre reflectant, etc.).
- Importància de la Informàtica en el disseny constructiu
- Compartimentació de l'espai.
- El sentit escultòric en el tractament dels volums externs.
- Fusió entre arquitecte-enginyer-urbanista
- Gran dinamisme i espectacularitat.
- Preocupació per la sostenibilitat i el medi ambient.
- Obres monumentals que transformen l'espai circumdant.
- Aposta pel progrés.
- Globalització.

Arquitectes estrella. Els arquitectes nascuts en les últimes dècades s'han convertit en marques de grans estudis i el seu paper d'autor-creador ha variat a supervisor general. Molts d'ells han rebut el premi Pritzker. Els mitjans de comunicació els donen tant espai com a artistes o esportistes.

Podeu ampliar la informació a la web

Arquitectura del siglo XXI. Características

Podeu clicar l'enllaç o si disposeu de lector, llegir el codi QR

Barcelona, en 30 edificios contemporanis

Podeu clicar l'enllaç o si disposeu de lector, llegir el codi QR

Agora- Garden. Edificio ADN. Taiwan, Taipei. Vincent Callebaut,

2. Cinema

El cinema no és només un reflex dels canvis socials i culturals, sinó que també és un dels motors d'aquestes transformacions.

A Gran Bretanya, el “free cinema” s'enquadra dins d'una estètica contestatària, crítica envers la seva societat puritana i classista; planteja les inadaptacions socials que ocasiona la vida a les grans ciutats industrials i la solitud de l'home contemporani en elles. Els cineastes més representatius han estat Lindsay Anderson, Tony

Richardson o Karel Reisz. A l'Alemanya federal, el "nou cinema alemany" generà cineastes com Fleischmann, Kluge, Schlöndorff, Straub, Fassbinder, Herzog o Wenders. Cal tenir en compte en tots ells la **influència del "maig del 68"**.

A Llatinoamèrica, el nou cinema va de la mà del despertar social del Tercer Món: al Brasil, Glaubert Rocha, Pereira Dos Santos i Ruy Guerra; a Cuba, Gutiérrez Alea, Octavio Gómez i Humberto Solas; i a Argentina, Solanas, Getino, Birri i Torre Nilsson, fan l'**aliança entre estètica i compromís social**. Aquest cinema, juntament amb el que es fa a la resta de països subdesenvolupats dels altres continents -com a conseqüència del procés descolonitzador dels anys 60-, es coneix com a "cinema del Tercer Món".

ADELA, último cortometraje de Humberto Solás

Si no disposeu d'un lector QR aquí en teniu l'adreça web del vídeo.

En aquells països europeus sota règims no-democràtics, un seguit de cineastes defensors de les llibertats aporten productes igualment creatius. És el cas de A.Ford, Wajda, Munk, Kawalerowicz, Zanussi o Polanski a Polònia; Meszaros, Gabor, Szabo i Jancso a Hongria; Forman, Menzel, Nemec o Txitylova a Txecoslovàquia; Kozintsev o Txujrai a la URSS.

Cul-de-Sac,(Roman Polanski,1966)very funny...

Si no disposeu d'un lector QR aquí en teniu l'adreça web del vídeo.

O de Buñuel (des de l'exili), Bardem, Berlanga i Saura a Espanya; en aquest darrer país s'hi han d'incloure les noves tendències estètiques que apareixen a Catalunya, amb l'anomenada "Escola de Barcelona".

Tràiler de TAXI Carlos Saura

Si no disposeu d'un lector QR aquí en teniu l'adreça web del vídeo.

Als EEUU, a partir de la dècada dels 60, la nova gernació de directors es formen a la televisió. Es tracta d'uns quants cineastes inquiets també per fer un nou cinema narrativament més independent que no pel fornit tradicionalment per Hollywood; directors com Cassavettes, Lumet, Mulligan, Penn o Nichols. Molts d'ells operaren des de Nova York i crearen el cinema underground, anticomercial, antihollywood i d'avantguarda. Paral·lelament, alguns gèneres que requereixen grans inversions, com les superproduccions o els musicals, ofereixen les seves últimes grans mostres.

2.1 Les darreres dècades

A finals dels anys 70, i després d'uns anys de cinema espectacular basat en el catastrofisme -potser com a reflex del retorn del perill atòmic-, s'imposa la recuperació de la superproducció des del punt de vista de la qualitat i de la rendibilitat. Concretament de la mà de Georges Lucas -autor de "La guerra de les galàxies" (1977)- i de Steven Spielberg, realitzador de "Trobades en la tercera fase" (1977)-. Paral·lelament, altres directors aposten per un cinema igualment comercial però tractat amb un estil de realització molt personal i creatiu, com ara Ford Coppola, Scorsese, Brian de Palma, Burton, Lynch... Són uns anys en què o es qüestiona tot -com en el cas dels films sobre Indoxina- o es retorna al passat amb nostàlgia; hi abunden els "remakes" i el fantàstic.

Els anys 80, l'aparició i introducció del vídeo, i l'augment dels canals televisius per vies diferents, fan que el públic vegi més cinema que mai, sense sortir de casa. Cal cercar de nou espectacularitat: pel·lícules amb força efectes especials assagen d'atreure els espectadors cap a la sala fosca. Actors musculosos esdevenen herois de la pantalla en títols violents o reaccionaris. Enfront d'aquest cinema consumista apareixen autors més preocupats pels temes polítics i, sobretot, per la ingerència dels EEUU en altres zones. També són temps de grans melodrames i de recuperació de la comèdia. Woody Allen hi destaca. La globalització de l'economia afecta al cinema nord-americà que s'alia amb la indústria electrònica oriental.

A Espanya, la transició política possibilita un cinema sense censura que inflúi en l'aparició de l'anomenada "moguda madrilenya". Pedro Almodóvar enriqueix l'escena cinematogràfica per mitjà del seu cinema postmodern i d'esperpent, gènere també conreat per Berlanga. El cinema basc aportà nous autors al cinema espanyol.

Encetada la dècada dels 90, la crisi d'idees s'apoderà del cinema nord-americà; així que decidí inspirar-se en els herois del còmic, aprofitant-se dels nous procediments per a la creació d'efectes especials. També algunes sèries històriques de televisió seran objecte de versions per a la gran pantalla. Gèneres com la comèdia clàssica, els grans drames, els dibuixos animats, el fantàstic o el western han retornat amb força; gèneres tradicionals als quals se'ls ha de sumar la sexualitat com a ingredient important en diversos films i l'aparició d'un nou grup d'actors joves coneguts com a la "generació X", a més d'actors infantils intèrprets de pel·lícules familiars. D'altra banda, la comèdia espanyola i el ressorgiment del cinema llatinoamericà han marcat durant aquests anys la cinematografia hispanoparlant.

Alguns països europeus reaccionen contra la gran presència comercial del cinema nord-americà, mitjançant lleis que afavoreixin els seus propis mercats. A Espanya, continuen sorgint nous realitzadors, com ara J.Medem, A.Amenábar, Fdo.León, B.Zambrano, I.Bollain, I.Coixet... Arribats als cent anys de cinema, el procediment basat en la fotoquímica s'alia amb les noves tecnologies electròniques i dels estudis surten pel·lícules on l'ordinador ha tingut molt a veure en el procés d'obtenció o manipulació de les imatges. Homes de carn i ossos transformant-se en homes cibernètics, els grans saures passejant-se en ple segle XX, protagonistes donant la mà a personatges morts fa dècades... De la mà de l'electrònica apareix la realitat virtual.

3. Disseny

El desenvolupament del **consum, la industrialització, el màrqueting i les noves tecnologies audiovisuals i de comunicació** han potenciat l'art dirigit a les masses (museus, galeries, sales de projecció, publicitat, esdeveniments musicals, esportius, exposicions internacionals...)

El disseny s'encarrega de les produccions seriades on l'estètica envaeix la vida quotidiana.

3.1 Disseny industrial

A partir dels anys 39-50: línia senzilla, funcional, accessible i de qualitat derivada de les tendències racionalistes (Bauhaus) amb potenciació de l'atractiu disseny de consum a EE.UU.

Poltrona 41. Alvar Aalto. 1929-33

Anys 60-70: vessant Pop, amb colors saturats, formes "galàctiques" i ús del plàstic- I vessant funcional i minimalista.

Làmpada Eclisse de Vico Magistretti-1968

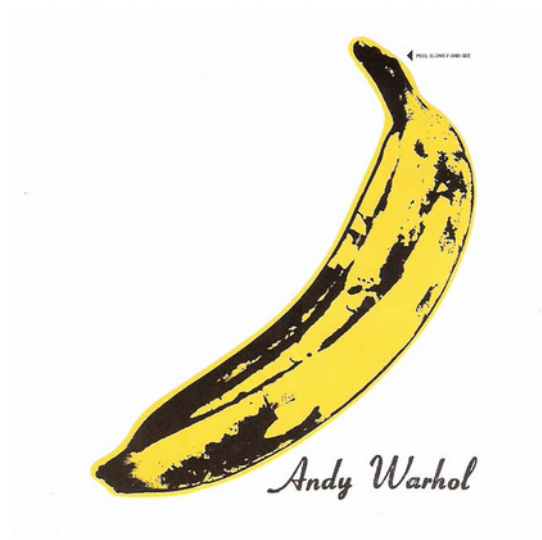
Anys 80-2000: imaginació, sentit lúdic i tecnologia. Com a contrapartida a la qualitat es desenvolupa el Kitsch, amb elements estètics tradicionals fabricats amb materials barats per crear il·lusió de sofisticació (per exemple, les esferes de plàstic nevades).

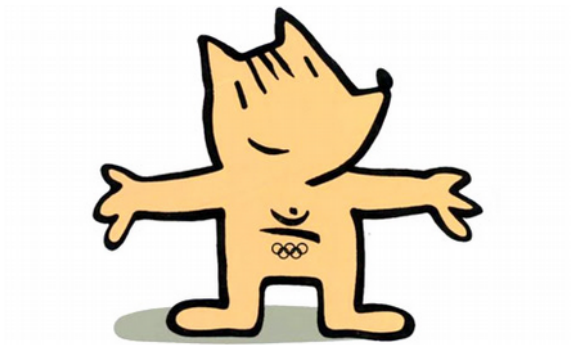
Exprimidor de Philippe Stark (1990)

3.2 Disseny gràfic

Neix als estats units durant els anys 40. Es dirigeix a esdeveniments (cartells), noves indústries com la discogràfica (caràtules de discos), publicitat i identitat corporativa com a icona de referència (disseny de logotips).

Portada de The velvet underground. D'Andy Warhol. 1967.

Cobi. Mascota dels jocs olímpics de barcelona, 1992.
Disseny de Xavier Mariscal

El cartell serà un dels principals suports per a la comunicació i aquest s'anirà transformant per l'evolució tecnològica i variant en formats i suports.

Campanya d'Universal Studios per promocionar la pel·lícula de King Kong consistent en fer petjades gegants a platges.

Estudi de cas: Sónar.

De Maradona als fenòmens paranormals i dels paisatges onírics a la taxidèrmia, la imatge gràfica de Sónar s'ha convertit amb el temps en un dels continguts del festival més esperats i controvertits any rere any.

Lluny dels tòpics que tradicionalment han servit de targeta de presentació a la cultura electrònica, la imatge de Sónar aposta per la sorpresa, la singularitat i un marcat sentit de l'humor no exempt de polèmica que s'ha convertit en marca i icona del festival.

Imatge promocional del festival Sonar, 2001.

Imatge promocional del festival Sonar, 2017

3.3 Disseny moda

- Eclosió de la moda com a fenomen de masses. Les supermodels substitueixen les actrius en l'ideal de bellesa col·lectiu.
- Els grans dissenyadors. La indústria del prêt à porter.
- El món dels complements.
- El dissenyador com a estrella
- mediàtica: Alexander McQueen, Valentino, Chanel (Lagerfeld), Dior (John Galliano), Armani, Versace, Calvin Klein, Tom Ford, Carolina Herrera.
- La desfilada de modes com a espectacle multimèdia.

Imatge publicada a <https://www.republica.com>: «La selección española se cuela en la colección de David Delfin»

3.4 Disseny de Videojocs

El sector dels videojocs ha deixat de ser l'aneguet lleig de les indústries creatives i ja és el gran referent del present i el futur del negoci digital. Molts consideren que el videojoc és el fill híbrid de totes les arts. En un joc hi podem trobar grans dosis de narrativa, il·lustració, animació i realització al servei d'una història on el protagonista ets tu mateix.

Disseny de Videojocs

Si no disposeu d'un lector QR aquí en teniu l'adreça web del vídeo.

4. Art urbà

El darrer quart de segle XX es desenvolupa la pintura urbana d'edificis i Grafitti. Considerat una manifestació artística espontània d'artistes anònims sobre estructures urbanes. S'utilitza pintures d'spray i sovint comportant problemes legals, ètics i estètics...

24-05-2013. Arte urbano.

Si no disposeu d'un lector QR aquí en teniu l'adreça web del vídeo.

Disseny de Videojocs

Si no disposeu d'un lector QR aquí en teniu l'adreça web del vídeo.

INSIDE OUT: The People's Art Project TRAILER

Si no disposeu d'un lector QR aquí en teniu l'adreça web del vídeo.

Finalment, una pel·lícula completa disponible a youtube, que d'una banda és un recull sobre la història de l'art urbà a Europa i Estats Units i d'altra banda és una obra mestra de cinema contemporani.

Banksy - Exit Through The Gift Shop

Si no disposeu d'un lector QR aquí en teniu l'adreça web del vídeo.

5. Propietat intel·lectual en la revolució digital.

¡Copiad, malditos!

¡Copiad, malditos! és un documental sobre els nous reptes ètics i morals sobre la propietat intel·lectual que planteja la revolució digital.

Què és la propietat intel·lectual? I el copyright? Fins a quin punt es pot posseir una idea? Des de fa alguns anys i especialment des de la irrupció massiva de la societat de la informació, el sistema s'està qüestionant constantment. Fins a quin punt pot ser un delicte copiar? No copiem tots constantment quan pensem?

¡Copiad, malditos!

Si no disposeu d'un lector QR aquí en teniu l'adreça web del vídeo.